

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נ.ו.

עין משפט
נר מצוה

ק"ב א מ"י פ"י מהל'
מלכים הל"ט:
ב מ"י ש"ס:

א) כ"י ובע"י אוחל אמר
ג) נ"י מוספות מגינה
יג) ד"ה אין מוסרין
א) נכנסת מן פסחים מט';
ד) צ"ק לת. ע"ז ג.
ה) לעיל מ.ו. א) ס"א אינו
ו) ז"ל ולבני נח. ח) לעיל
מ.ו. ט) ס"א נעשים.
י) ויע"ע מוס' יצמות ס"א
ד"ה וז"ל.

תורה אור השלם

1. תורה צוה לנו משה מורה קהלת יעקב:
2. ושמרתם את חוקי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וד' ביום אני יוקרא ית ה'.
3. אך בשר בנפשו דמו לא האבלו:
4. רק חזק לבלתי אבל היום כי היום הוא הקפץ ולא תאכל הקפץ עם הקפץ: דברים יב כג

גליון הש"ס

נב' עובד כוכבים שעוסק בתורה. ע"י מגינה דף יג ע"א מוס' ד"ה אין:

הגהות הגר"א

[א] נב' רק חזק לבלתי אכל היום כי היום הוא הקפץ עם הקפץ: דברים יב כג

מוסף רש"י

זה אבר מן החי. כלומר כל זמן שנפשו דמו לא תאכלו בשר. בנפשו דמו בעוד נפשו בו (בראשית ט) בעוד שהוא הבשר בנפשו דמו לא תאכלו בשר (לעיל ט).

והא דינין קום עשה. משפט הוא וקא חשיב: ומשני קום עשה ושז אל קעשה הוא. קום עשה משפט ושז ואל תעשה עול אפילו אינו מזהר לעשות משפט והוא יושב ונטל מזהר הוא שלא לעשות עול ואזהרת לא תעשו עול (ויקרא יט) אינה קום עשה והבטל מלא תעשה עול אבל אזהרת לא תעשו עול כרחיק אינה אלא קום עשה: מורשה לנו. ולא להס ואיכא משום גול דמפרש: מורשה מאורסה. אמוראי איכא דדרשי זהו גבי עס החרץ בפרק אלו עובדין בפסחים (דף מט:): מיגול קא גול לה. והא קא חשיב גול וכן נערה המאורסה דהא חביל גילוי עריות הוא: האדם ר"מ דלית ליה אהם קרוין אדם ולא עובדי כוכבים קרוין אדם ור"ש היא דדרש לה במסכת יצמות (דף ס"א):

שבע מותו דידהו. עוסקין בהלכות אומן שבע מותו להיות בקיאיין בן: צהר. בעוד נפשו קיימת לא תאכלו זהו אבר מן החי. ודמו לדרשא אחרינא למשירי אבר מן החי דשריט כדלקמן בשמעתין: כיוצא בדבר אהם אומר. שאף ישראל הזהירו על דם מן החי צקני ומשום חיות. ורבי חנינא קאמר לה: כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר ו'. כלומר לא תאכל עם הנפש הנפש הנפש עם הבשר הנפש עם הבשר: ורצונו הוא. דקמן דם לאזהרת אבר מן החי לא למסרי משום חיות סמכי' אלא למסר דם הקזה שהנפש יולאה בו משום דם הוא דקמיה דלא תימא אזהרת דם גבי חזנת מנכרין ומנאכין כתיב (דברים יג) דם שחיטה הוא דהוי דם אכל דם הקזה לא הוי דם להכי אקשייה אבר מן החי מה אבר מן החי אסור מחמת איסורו אף דם מן החי מזהר עלה משום דם ובלדז שיהא דם הנפש אכל דם הקזה שאין הנפש יולאה בו אינו קרוי דם אכל איסור חיות לא מזכר בו ולא בשום דם וצרכיותו (דף כג). מפרש איזהו דם הקזה שהנפש יולאה בו מטיפפה השמעת ולין משאול מתחיל לנאת שחור: למה לי למכב. אבר מן החי צקני וצבני נח אטו ישראל משום דקבלו תורה ילאו מכלל מנז' הראשוני' בשלמה עבודת כוכבים וגילוי עריות צקני למילתייהו נשנית לפי שלא פרשו כ"כ צבני נח על אלו עבירות (ט) עושן עליהם וכן בעריות לפרש עושן אלא אבר מן החי למה לי להדורי: לזה ולזה נאמרה. כדמפרש לקמן מדנשנית עבודת כוכבים וגילוי עריות צקני ואשכחן דאיענש עובדי כוכבים עלייהו אף לאחר מתן תורה כדכתיב (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו וצתו וגו' ובגלל התועבות האלה וכן בעריות (ויקרא יח) כי את כל התועבות האלה שמע מינה כי היצ קודשא ברין הוא תורה לישראל לא שקלינהו להך מצני נח וכדקיימי להו קיימי וכל שלא נשנית צקני נאמר לישראל ולא לצני נח מסיני ואילן אע"ג דעד סיני נטעו עליה מדלל הדך תנייה צקני כדאיתא בעבודת כוכבים וצגילוי עריות דאיענש עובדי כוכבים עלייהו שמע מינה ישראל ליכא מידי לדישראל שרי ועובדי כוכבים אסור שכינא מכלל בני נח להתקדש ילאו ולא להקל עליהם ולזה ליכא למימר דא"כ אמאי איתני עבודת כוכבים הילך על כרחיק אומה שלא נשנית אינה צבני נח. הילך אס לא נשנית אבר מן החי הוה אמינא נטלוה מצני נח מתן תורה ואילן: ואנו אין לנו. אזהרה צבני נח ולא נשנית צקני אלא גיד הנשה: ואלינא דרבי יהודה. דלמר בפרק גיד הנשה (חולין דף ק) מצני יעקב נאמר גיד הנשה שזוי בני נח קודם מתן תורה ורצן פליגי ואמרו צקני נאמר ולא להם אלא שנכתב במקומו ואחר מתן תורה כתבו משה במקום המנשה על העמית לידע מאיזה טעם נאסר להם ולרבי יהודה גופיה לישראל נאמר ולא לשאר בני נח דהא בני ישראל כתיב (בראשית יג) והא דקאמר הכא דאותן העומדות באיסורין לצני נח לעולם הוצרך לשנותן צקני לאו משום דאי לא אהדרינהו הוה אמינא נגמר מגיד הנשה דלא נשנית לישראל נאמר ולא לצני נח דמהא ליכא למיגמר שהרי לא נאסרה אלא לישראל ובעוד שהיו בני נח נמי להם נאסר ולא לאחרים אלא מדאיתני עבודת כוכבים הוה גמריין להו: ואשכחן דאיענש עובדי כוכבים עלייהו. שבע אומות כדכתיב (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו וצתו וצתו באש: אדרבה מדלא נשנית צקני אימא לצני נח נאמרה. לצני נח נאמר שזוי בני נח נאסר להם ולא משבחו לכלל ישראל: והרי יפת תואר. שאסורה להם כדאמר לעיל (דף מ) לא צני כיוצא בניהו. לא נתנה ארץ לכבוש כי אס לישראל שאף לישראל לא הותר יפת תואר אלא במלחמה ע"י כיוצא: משום דלאו צני מחילה ניהו. שאף לישראל נטעו על הגול אלא שפחות משה פרוטה אינו נחשב גול צעיהם שעובדין על מדתן שרחתמן הן ומוחלין על דבר קל אכל בני נח אחרים הם: והרי

אלא האדם. פרש"י ולית ליה לר"מ אהם קרוין אדם וקשה דצ"ק דכריתות (דף י) פטר סך משמח השמחה לעובד כוכבים ומשמע דהוי טעמא משום דכתי' על שר אדם לא יכר אהם קרוין אדם מיהו מניינו למימר דטעמא משום דכל שישנו בשר ישנו צביל יכר וכל שאינו בשר אינו צביל יכר וי"ס דגרסי' אלא

והא דינין קום עשה הוא וקא חשיב קום עשה ושב אל תעשה ניהו (ו) ואמר ר' יוחנן (א) עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה שנאמר יתורה צוה לנו משה מורשה לנו מורשה ולא להם וליחשבה גבי שבע מצות מ"ד מורשה מיגול קא גזיל לה מאן דאמר מאורסה דינו כנערה המאורסה דבסקילה מיתבי היה (ר"מ) אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות דידהו: ר' חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי: ת"ר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו זה אבר מן החי רבי חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי מ"ט דרבי חנינא בן גמליאל קרי ביה בשר בנפשו לא תאכל דמו בנפשו לא תאכל והוא למישרי שרצים הוא דאתא כיוצא בדבר אתה אומר רק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש וגו' וא' (רק חזק לבלתי אכל הדם זה אבר מן החי כי הדם הוא הנפש זה דם מן החי) ורבנן ההוא לדם הקזה שהנשמה יוצאה בו הוא דאתא למה לי למיכתב לבני נח ולמה לי למושני בסיני כדר' יוסי בר' חנינא דא"ר יוסי בר' חנינא כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ואנו אין לנו אלא גיד הנשה ואליבא דר' יהודה אמר מר כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה אדרבה מדנשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח מדאיתני עבודת כוכבים בסיני ואשכחן דענש עובדי כוכבים עילויה ש"מ לזה ולזה נאמרה: לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח: אדרבה מדלא נשנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל ליכא מידעם דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור ולא והרי יפת תואר התם משום דלאו בני כיווש ניהו והרי פחות משה פרוטה התם משום דלאו בני מחילה ניהו: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה והרי

ורבנן ההוא אדם הקוה. בפרק גיד הנשה (חולין קב) מוקי לה דאבר מן החי נוהג בין בטומאים בין בטוהרי' והכא דמוקים לה לדם הקזה כמ"ד התם (דף ק) אינו נוהג אלא בטוהריין: **נאמר** לבני נח. עובד כוכבים ששבת לא שייך כאל דישראל הזהירו לשבות: **ר"ב** מידעם דלישראל שרי. צדנר שהוא מנוה לישראל לא אמריין הכי העובד כוכבים ששבת חייב ולישראל מנוה אף על גב דנשנית שבת אין מנוה לישראל מ"מ יש עליו מנות שציתת שבת ועל העובדים דעובד כוכבים חייב וישראל פטור אע"ג דפטור מ"מ לא שרי מיהו קשה דאמריין בפרק בן סורר ומורה (לקמן דף עב:) ילא ראשו אין נוגעין בו דאין דוחין נפש מפני נפש אכל קודם

שלא ראשו החי' פושטת ידה וחתכתו לאצרים ומולאה כדי להליל את אמו וכה"ג בעובד כוכבים אסור כיון שהזהירו על העובדים וי"ל דהא נמי דישראל מנוה כדי להליל ואפשר דאפילו בעובד כוכבים שרי: והא

סיני נטעו עליה מדלל הדך תנייה צקני כדאיתא בעבודת כוכבים וצגילוי עריות דאיענש עובדי כוכבים עלייהו שמע מינה ישראל ליכא מידי לקדושה עמדו באיסורין אכל עובדי כוכבים נטעו מהן. ולקמן פריך דילמא להכי לא נשנו דלצני נח הוא דאסידי ולא לישראל ומשני ליכא מידי לדישראל שרי ועובדי כוכבים אסור שכינא מכלל בני נח להתקדש ילאו ולא להקל עליהם ולזה ליכא למימר דא"כ אמאי איתני עבודת כוכבים הילך על כרחיק אומה שלא נשנית אינה צבני נח. הילך אס לא נשנית אבר מן החי הוה אמינא נטלוה מצני נח מתן תורה ואילן: ואנו אין לנו. אזהרה צבני נח ולא נשנית צקני אלא גיד הנשה: ואלינא דרבי יהודה. דלמר בפרק גיד הנשה (חולין דף ק) מצני יעקב נאמר גיד הנשה שזוי בני נח קודם מתן תורה ורצן פליגי ואמרו צקני נאמר ולא להם אלא שנכתב במקומו ואחר מתן תורה כתבו משה במקום המנשה על העמית לידע מאיזה טעם נאסר להם ולרבי יהודה גופיה לישראל נאמר ולא לשאר בני נח דהא בני ישראל כתיב (בראשית יג) והא דקאמר הכא דאותן העומדות באיסורין לצני נח לעולם הוצרך לשנותן צקני לאו משום דאי לא אהדרינהו הוה אמינא נגמר מגיד הנשה דלא נשנית לישראל נאמר ולא לצני נח דמהא ליכא למיגמר שהרי לא נאסרה אלא לישראל ובעוד שהיו בני נח נמי להם נאסר ולא לאחרים אלא מדאיתני עבודת כוכבים הוה גמריין להו: ואשכחן דאיענש עובדי כוכבים עלייהו. שבע אומות כדכתיב (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו וצתו וצתו באש: אדרבה מדלא נשנית צקני אימא לצני נח נאמרה. לצני נח נאמר שזוי בני נח נאסר להם ולא משבחו לכלל ישראל: והרי יפת תואר. שאסורה להם כדאמר לעיל (דף מ) לא צני כיוצא בניהו. לא נתנה ארץ לכבוש כי אס לישראל שאף לישראל לא הותר יפת תואר אלא במלחמה ע"י כיוצא: משום דלאו צני מחילה ניהו. שאף לישראל נטעו על הגול אלא שפחות משה פרוטה אינו נחשב גול צעיהם שעובדין על מדתן שרחתמן הן ומוחלין על דבר קל אכל בני נח אחרים הם: והרי